

▶ Kainuu
2/2006

 Kainuun Yrittäjät

 FINNVERA

PK-YRITYYSBAROMETRI

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja tämän kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometriä kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raportteina. Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Syksyn 2006 Pk-yritysbarometri perustuu noin 3800 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut hyvä.

Tässä syksyn 2006 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana ja elinkeinoilmastoa. Lisäksi tarkastellaan yritysten rahoitusta, kasvuhakuisuutta sekä yritysten kehittämistarpeita ja -esteitä. Syksyn barometrin erityisteemana on julkisten yrityspalveluiden tunnettuus ja käyttö.

Helsingissä 17.10.2006

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät ry

Pauli Heikkilä
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	3
JOHDANTO.....	4
AINEISTO.....	5
1 Kainuun ja koko maan yritykset.....	7
2 Yritykset ja työllisyys.....	8
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	9
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	9
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	10
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	11
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	12
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	15
7 Elinkeinoilmasto	16
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	18
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	19
10 Yrittäjyysilmapiiri.....	20
11 Pk-yritysten rahoitus.....	21
12 Yrityspalveluorganisaatioiden toiminta	23
12.1 Tietoisuus ja hyödyllisyys	23
12.2 Käyttö ja arviot.....	24
12.3 Riskinotto.....	26

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat edelleen suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Kainuussa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Kainuussa toimivista pk-yrityksistä 31 prosenttia ennakoii suhdannenäkymien lähimmän vuoden aikana paranevan ja yhdeksän prosenttia yrityksistä ennakoii suhdanteiden heikkenevän. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat selvästi heikkomat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Kainuussa ovat pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana heikkomat kuin edellisen kyselyn aikaan, kun koko maassa ollaan lähes samalla tasolla.

Kainuun alueen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia lukuun ottamatta investointien arvoa. Suhdannenäkymät ovat alueen yritysten keskuudessa koko maata paremmat viennin arvon ja tuotekehityspanostusten osalta. Myös tuotantokustannusten nousua ennakoii suurempi osuus kainuulaisista yrityksistä. Kainuussa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella alhaisempi kuin koko maassa keskimäärin. Näkymät henkilökunnan määrän osalta ovat Kainuussa selvästi paremmat ja koko maassa jonkin verran paremmat syksyllä 2005.

Alueen pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kilpailutilanteeseen ja resurssitekijöihin liittyvät tekijät. Resurssitekijöistä ammattitaitoisen työvoiman saatavuus koetaan alueen pk-yritysten keskuudessa yrityksen kehittämisen esteeksi. Koko maan pk-yritysten tuloksiin verrattuna yleiseen suhdannetilanteeseen, rahoitukseen ja kustannustasoon liittyviä tekijöitä ei alueella koeta niin suuriksi kehittämisen esteiksi, mutta kilpailutilanteeseen liittyvät tekijät sekä resurssitekijät koetaan suuremmiksi kehittämisen esteiksi. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla Kainuun pk-yrityksistä. Näistä yrityksistä vakuuksien puute on pahimpana esteenä 44 prosentilla ja rahoituksen saatavuus 56 prosentilla alueen pk-yrityksistä.

Kainuun pk-yrityksillä työllistämisen suurin este ovat työn sivukulut. Alueen pk-yrityksistä, joilla on tarve työllistää, reilu kolmannes pitää kysynnän työn sivukuluja työllistämisen esteenä. 39 prosentilla Kainuun ja 28 prosentilla koko maan pk-yrityksestä ei ole tarvetta työllistää.

Kainuussa toimivista pk-yrityksistä 16 prosenttia aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta aikoo hankkia 23 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset aikovat hankkia rahoitusta koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin. Rahoitusta haetaan usein myös käyttöpääomaksi sekä yrityksen kehittämishankkeisiin. Kainuun pk-yritykset aikovat hankkia ulkoista rahoitusta useimmiten pankista (83 %) tai Finnverasta (54 %).

Julkiset yrityspalvelut tunnetaan kokonaisuutena pk-yrityksissä melko heikosti. Parhaiten tunnetaan Finnvera ja TE-keskukset. Kainuun alueella lähes puolet ja koko maan alueella vajaa kolmannes arvioi tuntevansa Finnveran erittäin tai melko hyvin, ja TE-keskuksen kohdalla vastaavat luvut ovat 43 % ja 22 %. Julkisten yrityspalvelujen koetaan olleen eniten hyödyksi yritysten perustamisessa.

Pk-yritykset ovat käyttäneet eniten TE-keskusten ja Finnveran palveluja. Parhaimmat arviot palveluasenteesta ja asiantuntemuksesta annetaan Finnveralle. Sen tarjoamien palvelujen katsotaan myös Kainuun alueella edistäneen parhaiten pk-yritysten toimintaa. Koko maan osalta myös Tekesin palvelut ovat edistäneet toimintaa melko hyvin. Kainuun alueella vastaajista viidennes mielestä Finnveran riskinotto on hyvällä tai erittäin hyvällä tasolla. Pääpankkinsa riskinottokyvyn arvioi hyväksi tai erittäin hyväksi 23 prosenttia alueen vastaajista.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Taloustutkimus Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta elo-syyskuussa 2006.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2002 sekä TDC Hakemistot Oy:n ylläpitämää Blue Book yritysrekisteriä, josta otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, kokoluokka ja sijainti. Otoksen koko on 3788 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty internetkyselyinä 14.8.–15.9.2006. Valtaosa vastaajista värvättiin osallistumaan kyselyyn puhelimitse. Tiedonkeruu on toteutettu Taloustutkimus Oy:n CAWI-ohjelmalla (Computer Aided Web Interview). Raportin luvussa "Aineisto" on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Kainuun osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Taloustutkimuksessa tutkimusjohtaja Ville Haikola ja yhteyspäällikkö Jyrki Kärpänoja, Suomen Yrittäjissä ekonomisti Harri Hietala ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 6 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).

2) Aikasarjoissa ja kuvioissa olevat luvut ovat vuoden 1999 syksyyn asti koko Uudenmaan alueen lukuja (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Uusimaa).

3) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.

Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana

paranee 39 %, huononee 9 % ⇒ saldoluku = + 30 %

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Kunkin alueen aineisto on painotettu alueen yrityskannan kokoluokka- ja toimialajakaumaa vastaavaksi. Tämä painotus tehtiin jälkikäteen myös kevään 2006 aluetuloksille, joita ei kevään alueraportteihin painotettu. Painotettua otoskokoä käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:**PK-YRITYSBAROMETRI 2/2006**
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	KAINUU	66	2 %
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: D)	5	8 %
	Rakentaminen (TOL: F)	7	11 %
	Kauppa (TOL: G)	26	39 %
	Palvelut (TOL:H, I, K, O)	28	42 %
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	45	68 %
	5 - 9 henkilöä	14	21 %
	10 - 19 henkilöä	2	3 %
	20 - 49 henkilöä	2	3 %
	50+ henkilöä	3	5 %
LIIKEVAIHTO VUONNA 2006	Alle 0,20 milj. euroa	33	50 %
	0,20 - 0,49 milj. euroa	11	17 %
	0,50 - 1,49 milj. euroa	11	17 %
	1,50+ milj. euroa	10	15 %
	Ei vastausta	1	2 %
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	3	5 %
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	24	36 %
	Pyrkii säilyttämään asemansa	28	42 %
	Ei kasvutavoitetta	10	15 %
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	2 %
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	51	77 %
	Kyllä, vie itse suoraan	11	16 %
	Kyllä, tuotteita viedä osana toisen yrityksen tuotekokonaisuutta	9	14 %
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	34	52 %
	1996 - 2000	8	12 %
	2001 - 2006	21	32 %
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	62	94 %
	Palkattu toimitusjohtaja	4	6 %
	Muut	0	0 %

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. Uusimaa, erilliset raportit:
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseu)
2. Varsinais-Suomi
3. Satakunta
4. Kanta-Häme
5. Päijät-Häme
6. Pirkanmaa
7. Kymenlaakso
8. Etelä-Karjala
9. Etelä-Savo
10. Pohjois-Savo
11. Pohjois-Karjala
12. Keski-Suomi
13. Etelä-Pohjanmaa
14. Pohjanmaa
15. Keski-Pohjanmaa
16. Pohjois-Pohjanmaa
17. Kainuu
18. Lappi

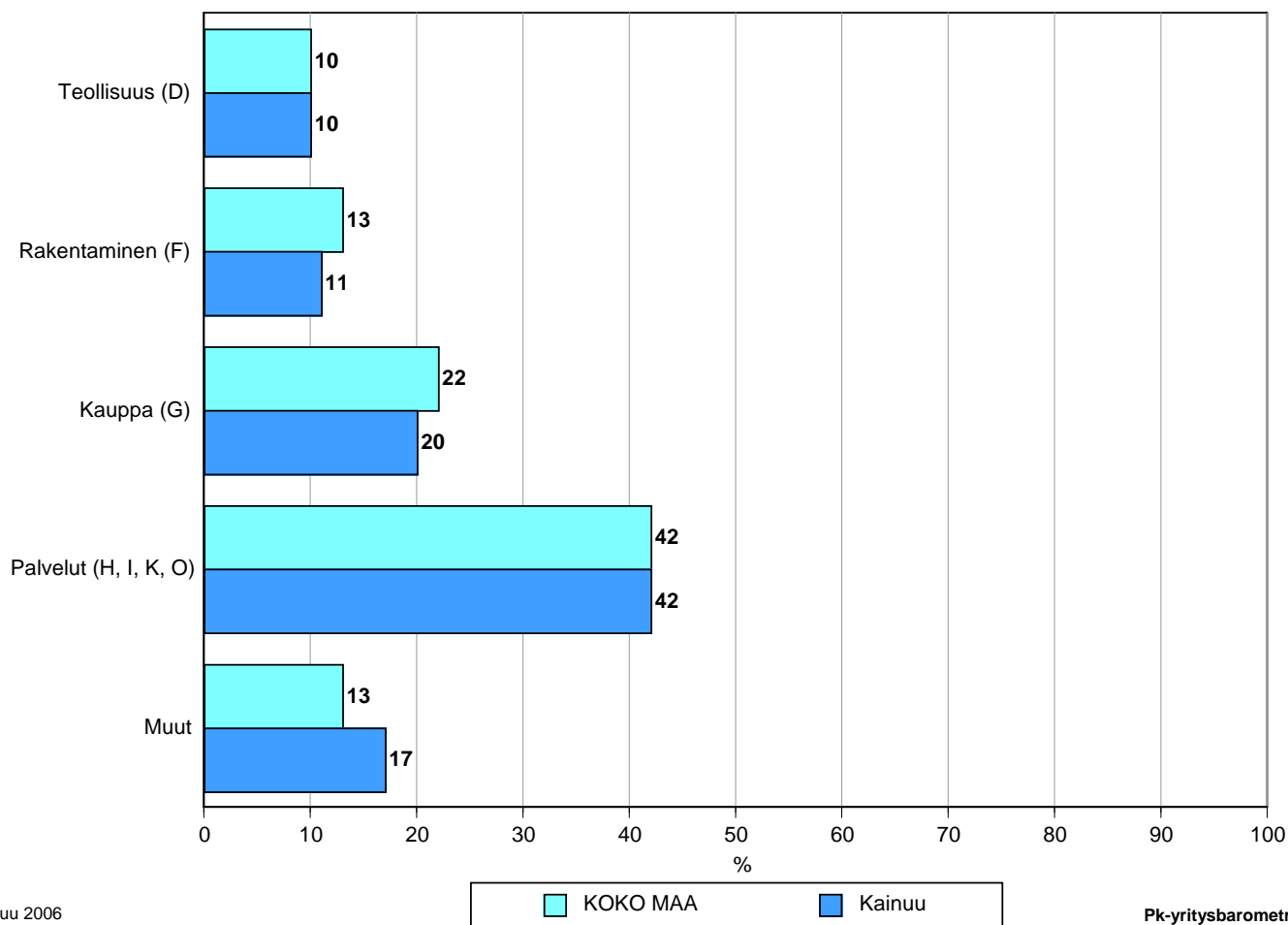
Pohjanmaan alueraportissa ovat mukana Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ja Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät.

Tutkimustulokset

1 Kainuun ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2004 232 305 yritystä.¹ Näistä yrityksistä noin 3000 toimi Kainuussa. Kainuussa on kaupan ja rakennusalan yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa. Teollisuus- ja palvelualoilla toimivien yritysten suhteellinen osuus on Kainuussa sama kuin koko maassa.²

1. YRITYSTEN OSUUDET ERI TOIMIALOILLA

Lokakuu 2006
Alkuperätunniste 4481/JKÄ/VH/ss/js

Pk-yrittäjäbarometri
Syksy 2006

Toimialan nimen jäljessä on sulussa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialanumero.

¹ Lähde: Tilastokeskus: Yritys- ja toimipaikkarekisteri

² Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

Kainuussa toimivissa yksityisen sektorin yrityksissä ja yhteisöissä työskenteli vuonna 2003 noin 14500 työntekijää³. Työttömyysaste oli vuoden 2006 toisella neljänneksellä Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun mukaan koko maassa 9,1 % ja Kainuussa 18,6 %.

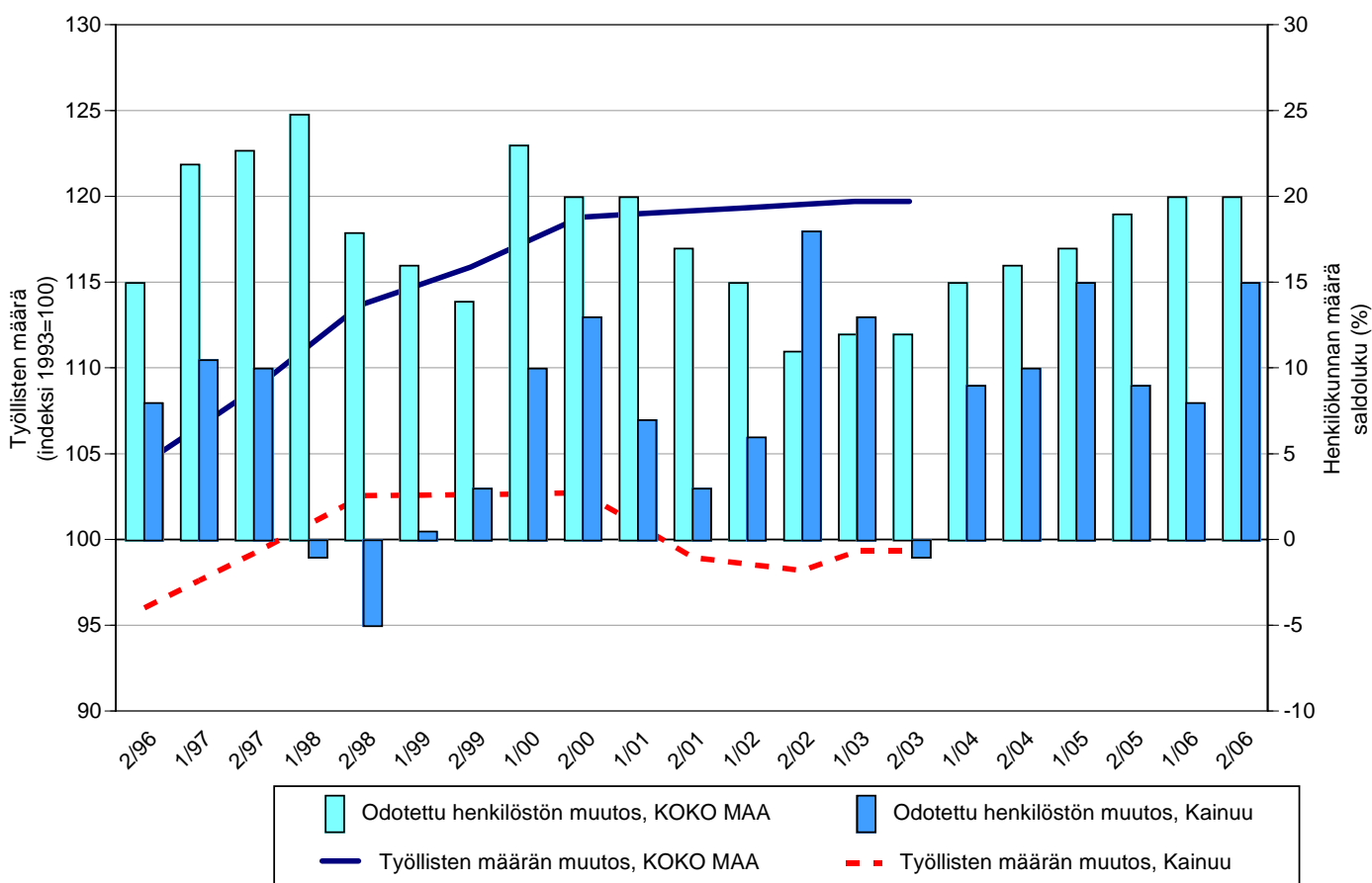
Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	25	70	5	20
Kainuu	19	76	4	15

Kainuussa toimivat pk-yritykset odottavat työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana, mutta henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella heikompi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Kainuussa kuitenkin nyt selvästi paremmat kuin syksyllä 2005. Koko maassa henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat jonkin verran paremmat kuin vuosi sitten.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Kainuun työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana⁴. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2003.

2. HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄN MUUTOSODOTUKSET SEURAAVAN VUODEN AIKANA SEKÄ TYÖLLISTEN MÄÄRÄN TILASTOITU MUUTOS

Lokakuu 2006
Alkuperätunniste 4481/JKÄ/VH/ss/js

Pk-yritysbarometri
Syksy 2006

³ Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

3.1 Yleiset suhdannenäkymät

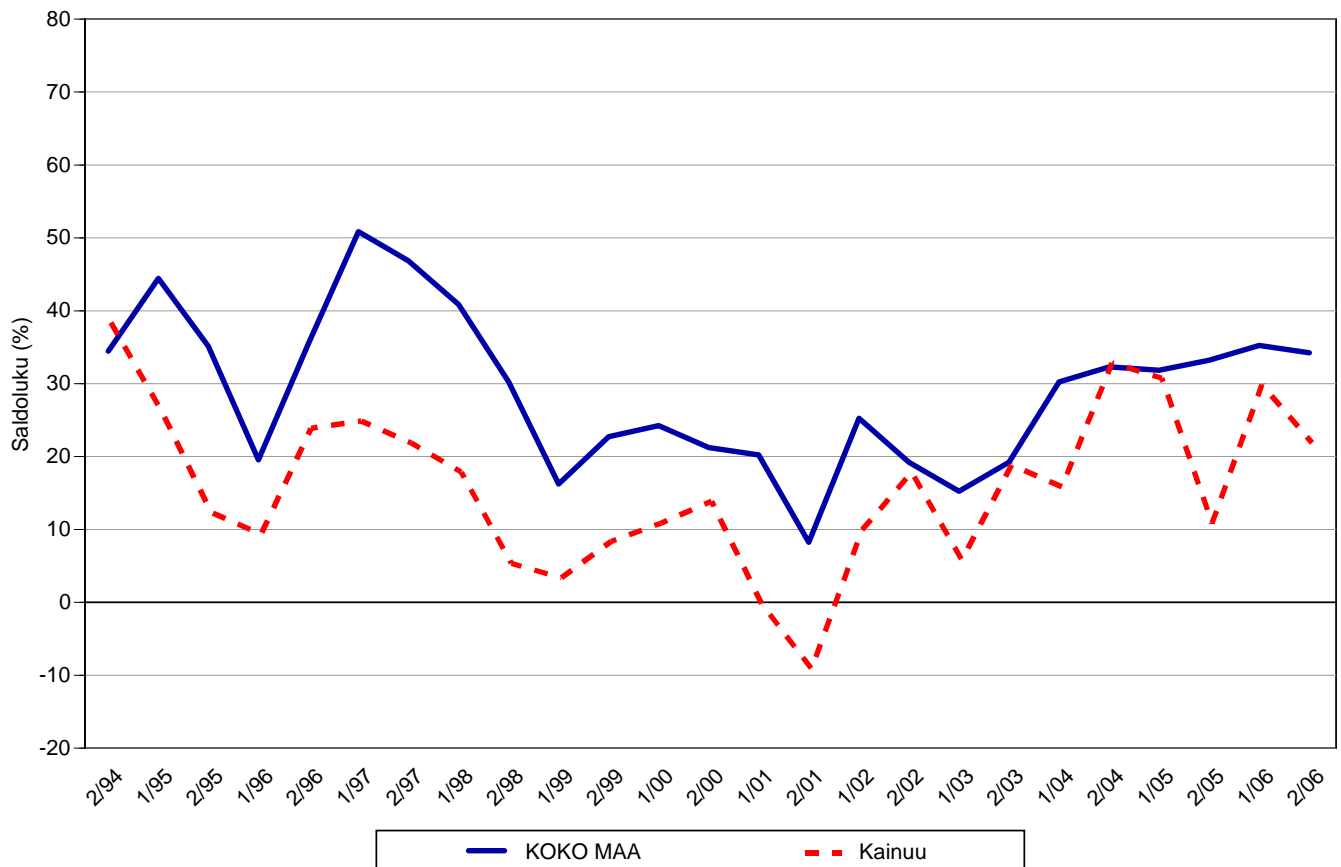
Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee %	Pysyy ennallaan %	Huononee %	Saldoluku %
KOKO MAA	41	51	7	34
Kainuu	31	59	9	22

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Kainuussa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Kainuussa toimivista pk-yrityksistä vajaa kolmannes ennakoii suhdannenäkymien lähimmän vuoden aikana paranevan ja yhdeksän prosenttia yrityksistä ennakoii suhdanteiden heikkenevän. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat selvästi heikommät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 2/94 lähtien. Kevään 2006 tilanteeseen verrattuna Kainuussa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana ovat laskussa, kun taas koko maassa keskimäärin ne ovat melko samalla tasolla.

3.1 YLEISET SUHDANNENÄKYMÄT LÄHIMMÄN VUODEN AIKANA

3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

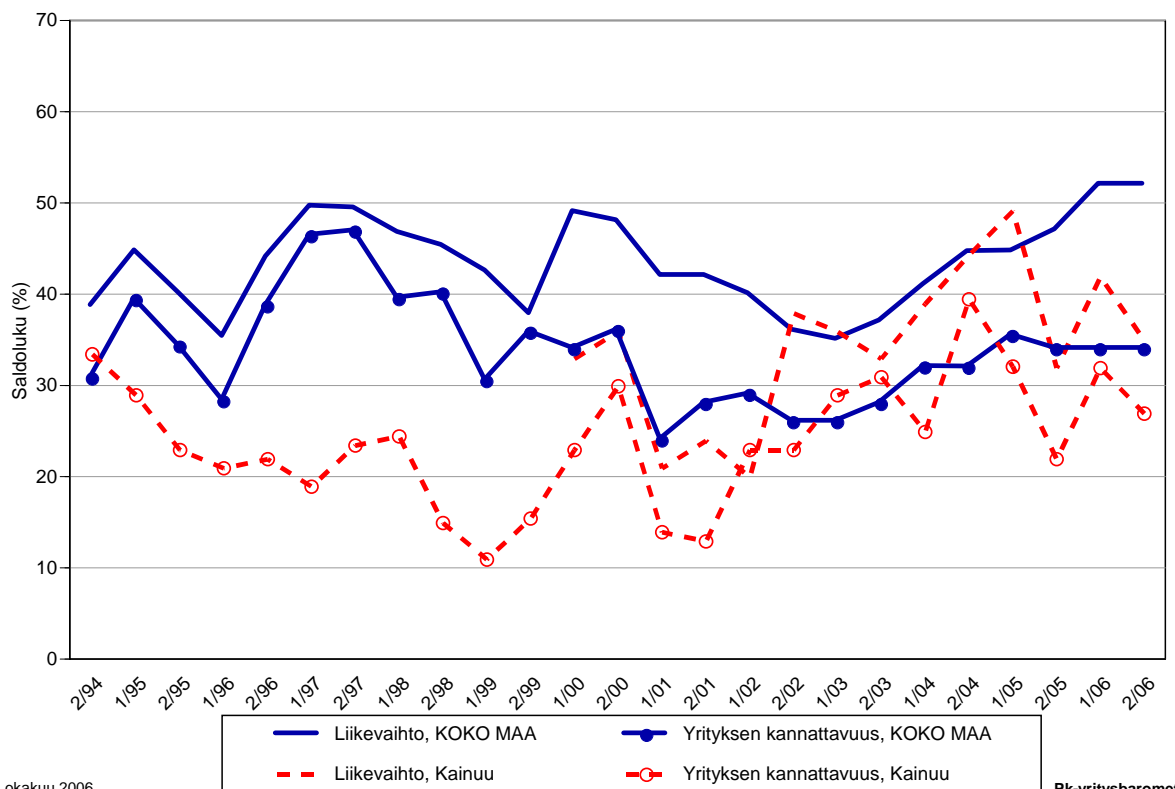
Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka-varaisuus	Tuotekehitys-panostukset
KOKO MAA								
Suurempi	60	24	18	18	41	45	44	29
Yhtä suuri	32	61	74	74	51	43	49	64
Pienempi	8	15	8	8	8	12	7	7
Saldoluku (%)	52	9	11	10	32	34	37	21
Kainuu								
Suurempi	54	25	21	6	40	47	44	35
Yhtä suuri	27	47	74	91	54	33	41	54
Pienempi	19	29	6	3	6	20	15	11
Saldoluku (%)	35	-4	15	4	34	27	28	24

Kainuun pk-yritysten suhdannenäkymät seuraavan vuoden kuluttua ovat investointien arvoa lukuun ottamatta kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Kainuussa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat keskimäärin paremmat viennin ja tuotekehityspanostusten osalta. Myös tuotantokustannusten kasvua ennakoitiin koko maan keskiarvoa useampi yritys Kainuussa. Muiden osatekijöiden kasvua ennakoitiin saldoluvun mukaan pienempi osuus Kainuun pk-yrityksistä kuin koko maassa keskimäärin.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁵ kehitys jaksosta 2/94 lähtien. Sekä liikevaihdon että yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymät ovat Kainuussa matalammalla tasolla kuin keväällä 2006.

3.2 SUHDANNENÄKYMÄT SEURAAVAN VUODEN KULUTTUA

Lokakuu 2006
Alkuperätunniste 4481/JKÄ/VH/ss/js

Pk-yritysbarometri
Syksy 2006

⁵ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana.

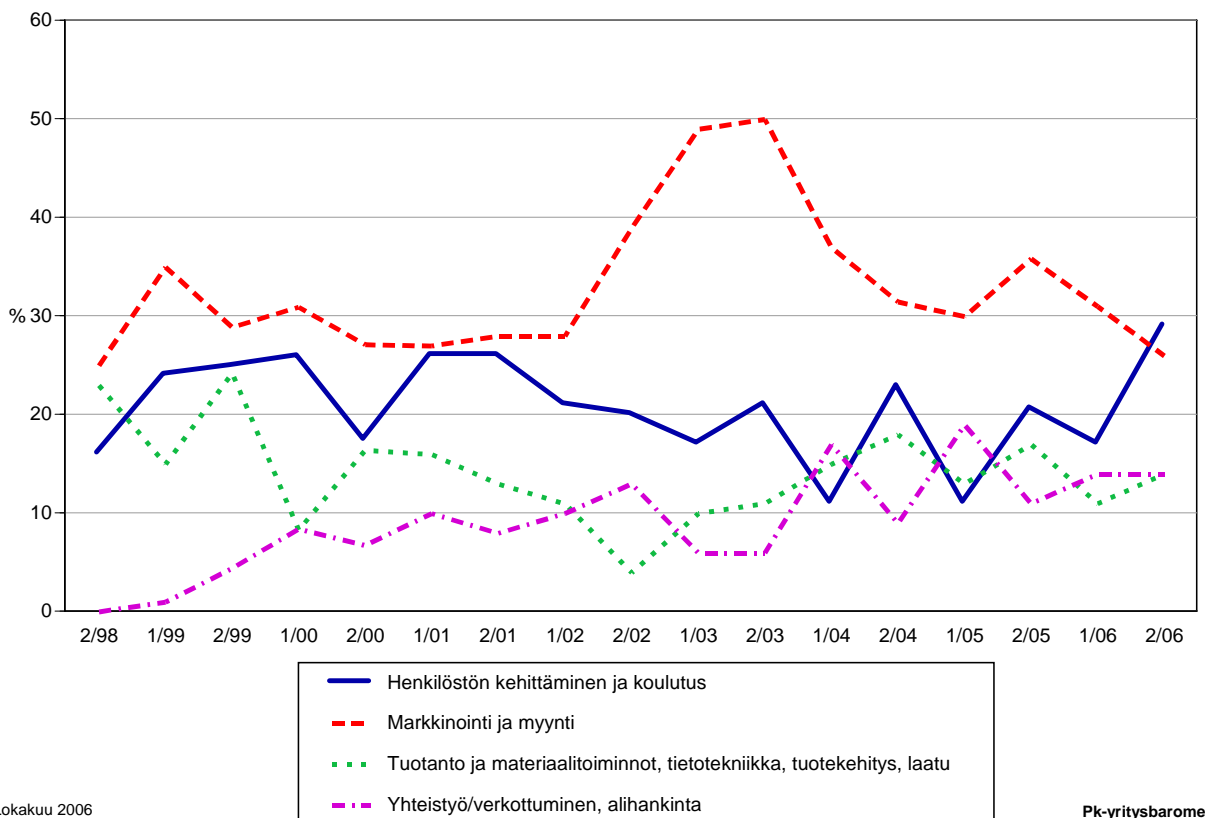
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Kainuu %
Johtaminen	5	5
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	19	29
Markkinointi ja myynti	34	26
Vienti ja kansainvälistyminen	3	2
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	7	6
Tuotanto ja materiaalitoinnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	11	14
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	16	14
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	3	3
Muu	1	-
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	0	-

Kainuun pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa, ja toiseksi eniten kehittämistarvetta löytyy markkinoinnista ja myynnistä. Koko maan tasolla eniten kehittämistarvetta on markkinoinnissa ja myynnissä. Henkilöstön kehityksessä ja koulutuksessa koetaan Kainuun alueella olevan huomattavasti enemmän kehittämistarvetta kuin koko maassa keksimäärin. Viime kyselyyn verrattuna sen suhteellinen osuus on noussut merkittävästi. Sen sijaan markkinointiin ja myyntiin liittyvät kehittämistarpeet ovat vähentyneet edelleen Kainuun alueella.

4. PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISTARPEET - Kainuu -

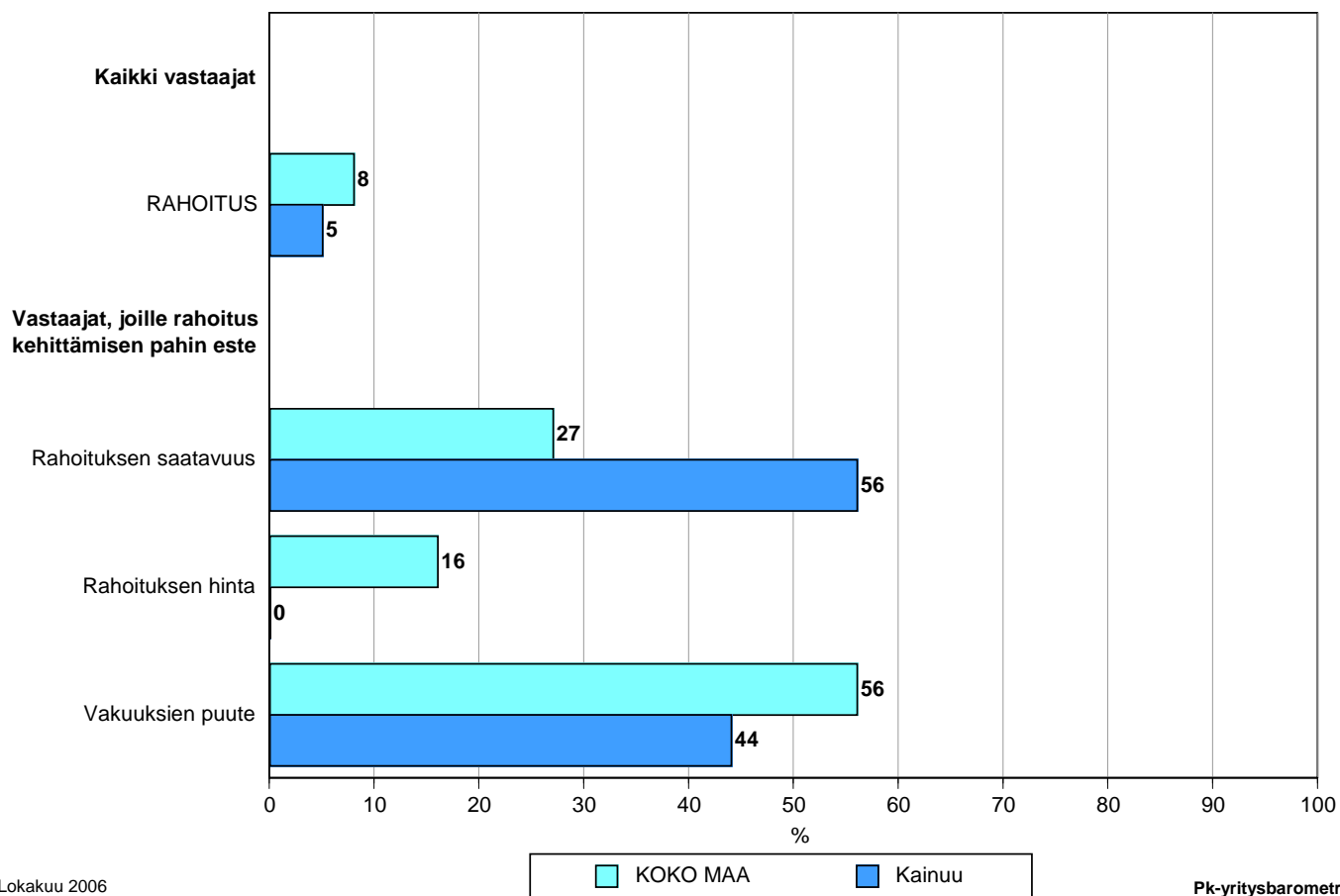
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Kainuu
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	8	8
byrokratia	2	-
työlainsäädäntö	1	2
työehtosopimukset	1	-
muu sääntely	2	5
KUSTANNUSTASO	17	10
verotus	4	2
palkkataso	2	0
työn sivukulut	7	4
muut tuotantokustannukset	3	2
KILPAILUTILANNE	24	27
kireä kilpailutilanne	17	20
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	4
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	1	0
markkinoita vääristävät tuet	1	-
harmaa talous, konkurssit jne.	1	-
kysynnän riittämättömyys	2	2
RAHOITUS	8	5
rahoituksen saatavuus	2	3
rahoituksen hinta	1	-
vakuuksien puute	4	2
RESURSSITEKIJÄT	28	30
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	15	21
alihankkijoiden/osatoimittajien		
saatavuus	2	-
toimitilat	3	2
koneet ja laitteet	1	-
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	4	2
YLEINEN SUHDANNE- /MAAILMANTILANNE	10	7
MUUT TEKIJÄT	3	11
EI OSAA SANOA	2	2

Kainuussa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kilpailutilanteeseen liittyvät tekijät sekä resurssitekijät. Resurssitekijöistä erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuuteen liittyvät ongelmat koetaan alueen pk-yritysten keskuudessa yrityksen kehittämisen esteiksi. Koko maan pk-yritysten tuloksiin verrattuna kustannustasoon liittyviä tekijöitä, rahoitusta sekä yleistä suhdanne- tai maailmantilannetta ei alueella koeta niin suuriksi kehittämisen esteiksi kuin muualla maassa, mutta resurssitekijät ja kilpailutilanteeseen liittyvät tekijät koetaan suuremmiksi kehittämisen esteiksi.

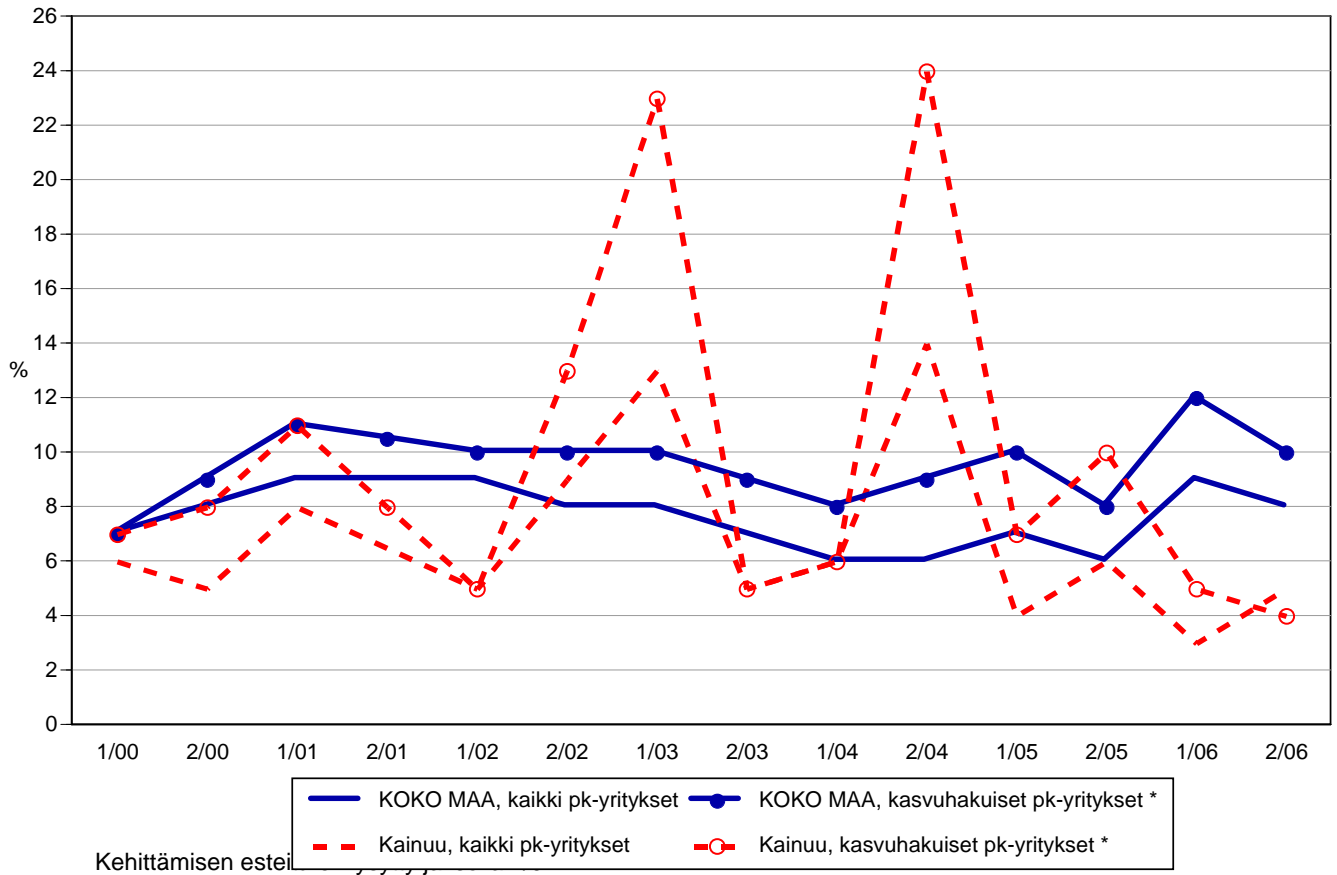
Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla Kainuun pk-yrityksistä. Näistä yrityksistä rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 56 prosentilla ja vakuuksien puute 44 prosentilla. Kainuussa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan pienempi kehittämisen este kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Rahoituksen merkitys yritysten kehittämisen esteenä on laskenut jonkin verran koko maassa keskimäärin mutta noussut hiukan Kainuun alueella verrattuna kevään 2006 barometriin.

**5.1 PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET
- Rahoitus -**

Lokakuu 2006
Alkuperätunniste 4481/JKÄ/VH/ss/jsj

Pk-yritysbarometri
Syksy 2006

5.2 PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET
- Rahoitus kokonaisuudessaan -

Lokakuu 2006
Alkuperätunniste 4481/JKÄ/VH/ss/jso

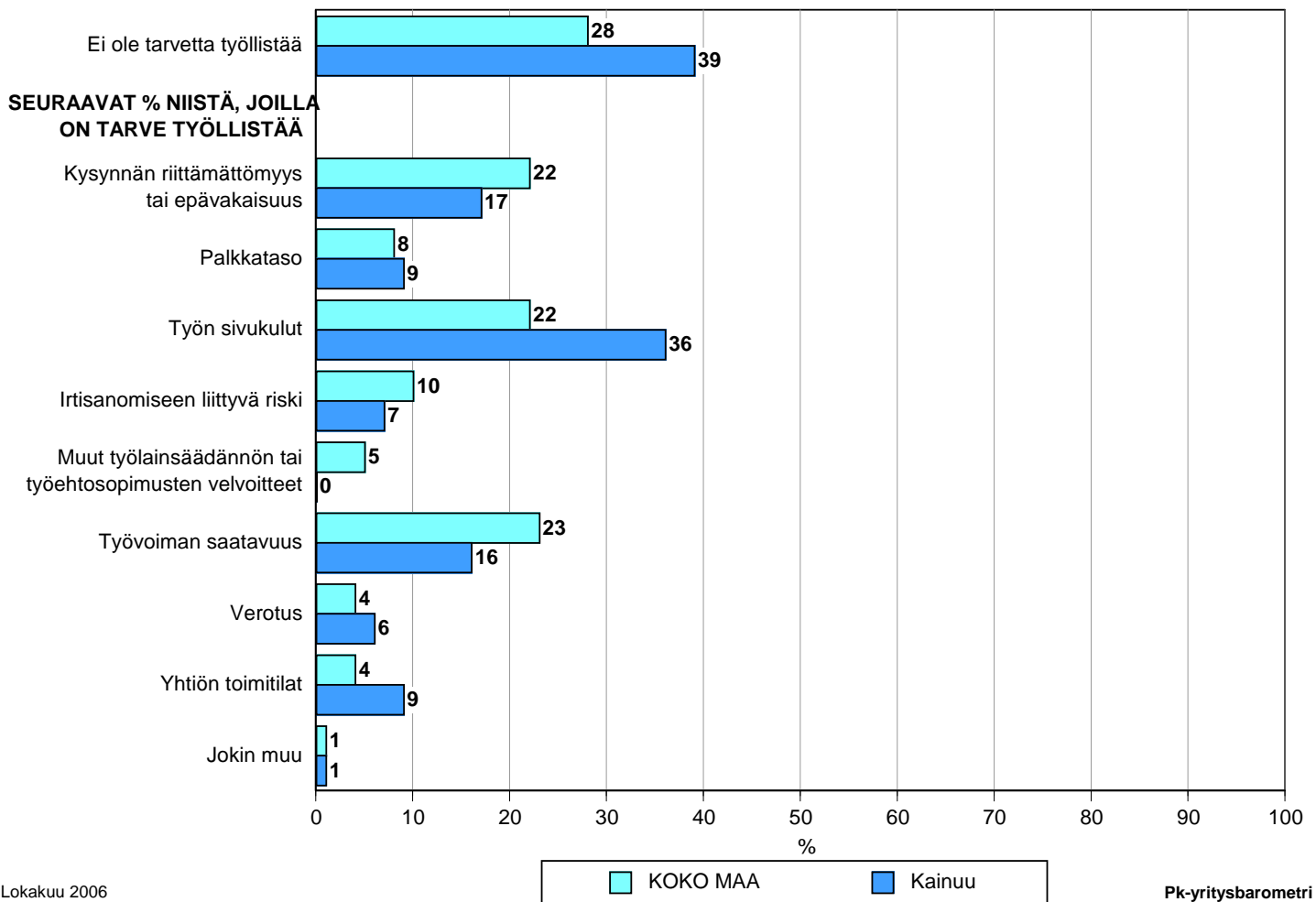
*) Yritys on voimakkaasti kasvuhakuinen tai pyrkii kasvamaan mahdollisuuksien mukaan

Pk-yrittäjäbarometri
Syksy 2006

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Kainuun pk-yrityksillä työllistämisen suurimmaksi esteeksi koetaan työn sivukulut. Alueen pk-yrityksistä, joilla on tarve työllistää, yli kolmannes pitää nyt työn sivukuluja työllistämisen esteenä. Noin kuudennes näistä yrityksistä pitää työvoiman saatavuutta ja samoin noin kuudennes kysynnän riittämättömyyttä työllistämisen pahimpana esteenä. Kainuun yrityksistä jopa 39 prosentilla ja koko maan pk-yrityksistä 28 prosentilla ei ole tarvetta työllistää.

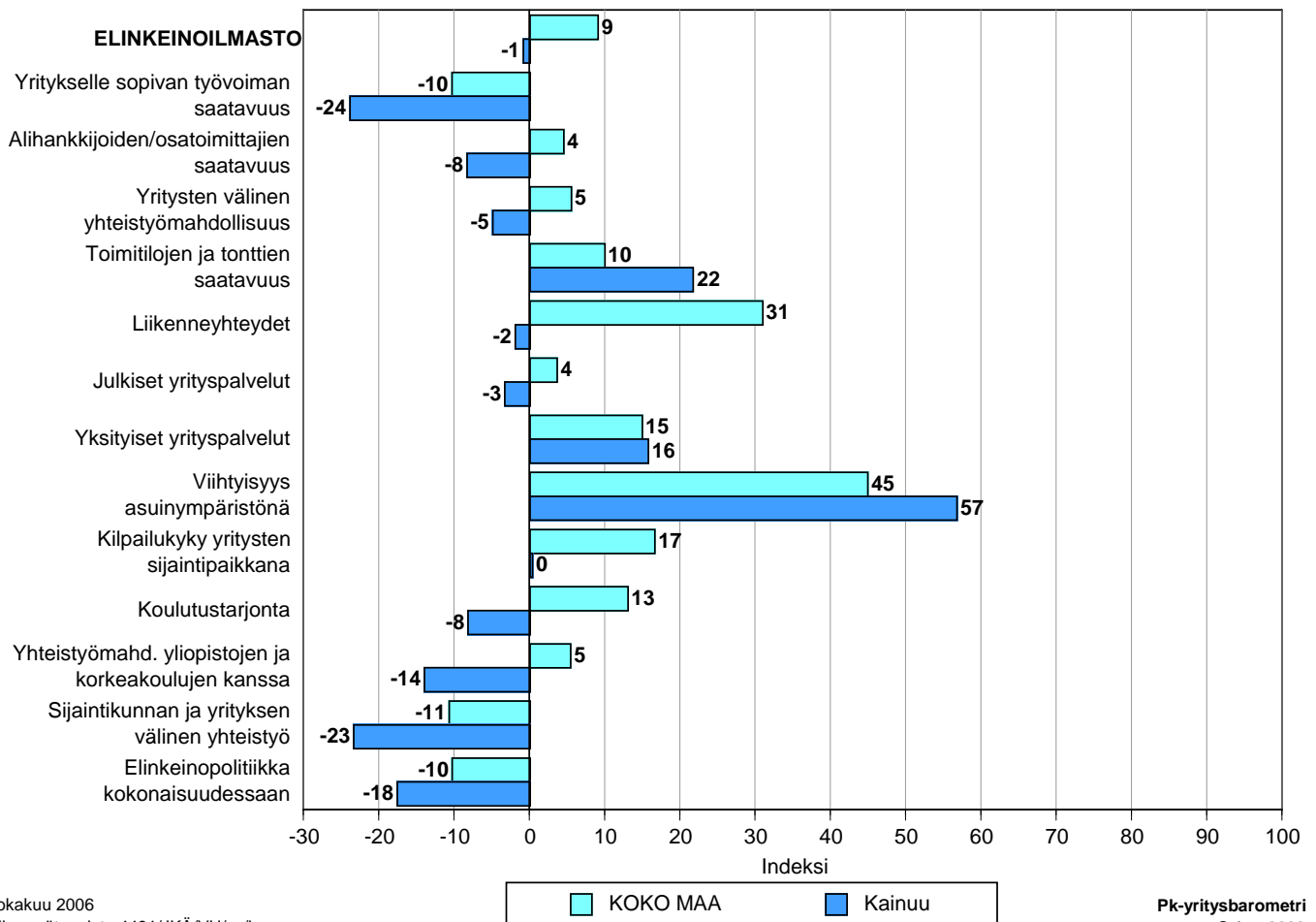
6. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN SUURIN ESTE

7 Elinkeinoilmasto

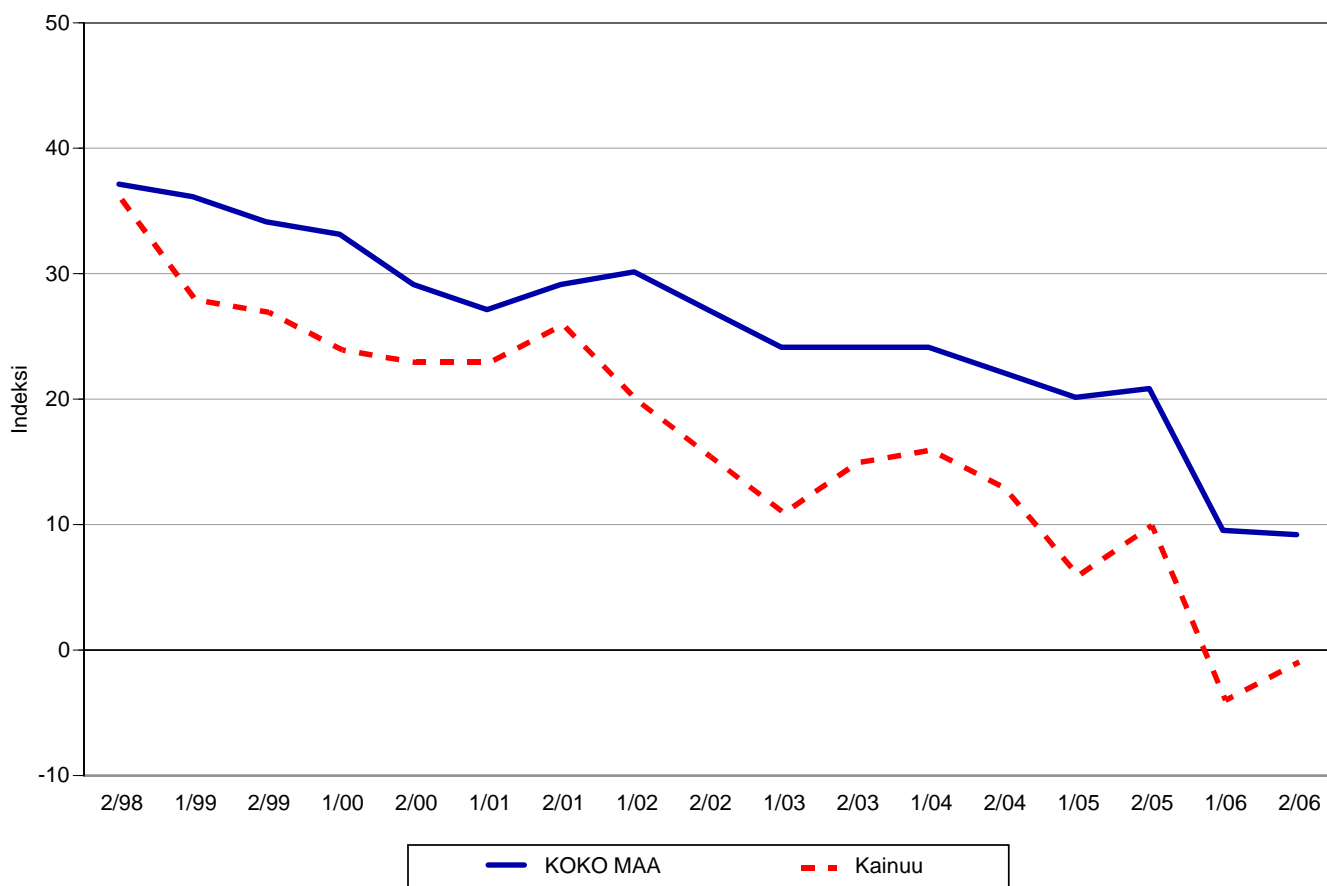
Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Kainuussa selvästi tyytymättömpiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä Kainuussa sijaitsevat pk-yritykset ovat alueen viihtyisyyteen asuinympäristönä sekä toimitilojen ja tonttien saatavuuteen. Keskimääräistä tyytymättömpiä Kainuussa ollaan kaikkeen muuhun paitsi toimitilojen ja tonttien saatavuuteen, yksityisiin yrityspalveluihin sekä viihtyisyyteen asuinympäristönä. Kaikkein tyytymättömpiä Kainuun alueen pk-yritykset ovat yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen sekä sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Kainuussa kuitenkin lievässä nousussa, kun taas koko maassa se on edelleen laskusuunnassa. Aiemmin kysytty tekijä 'yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut' ei ollut mukana syksyn 2006 tutkimuksessa.

7.1 ELINKEINOILMASTO

7.2 ELINKEINOILMASTO

- Keskiarvo sijaintikunnan elinkeinoilmastoa koskevista väittämistä -

Lokakuu 2006
Alkuperätunniste 4481/JKÄ/VH/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Syksy 2006

8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 6: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

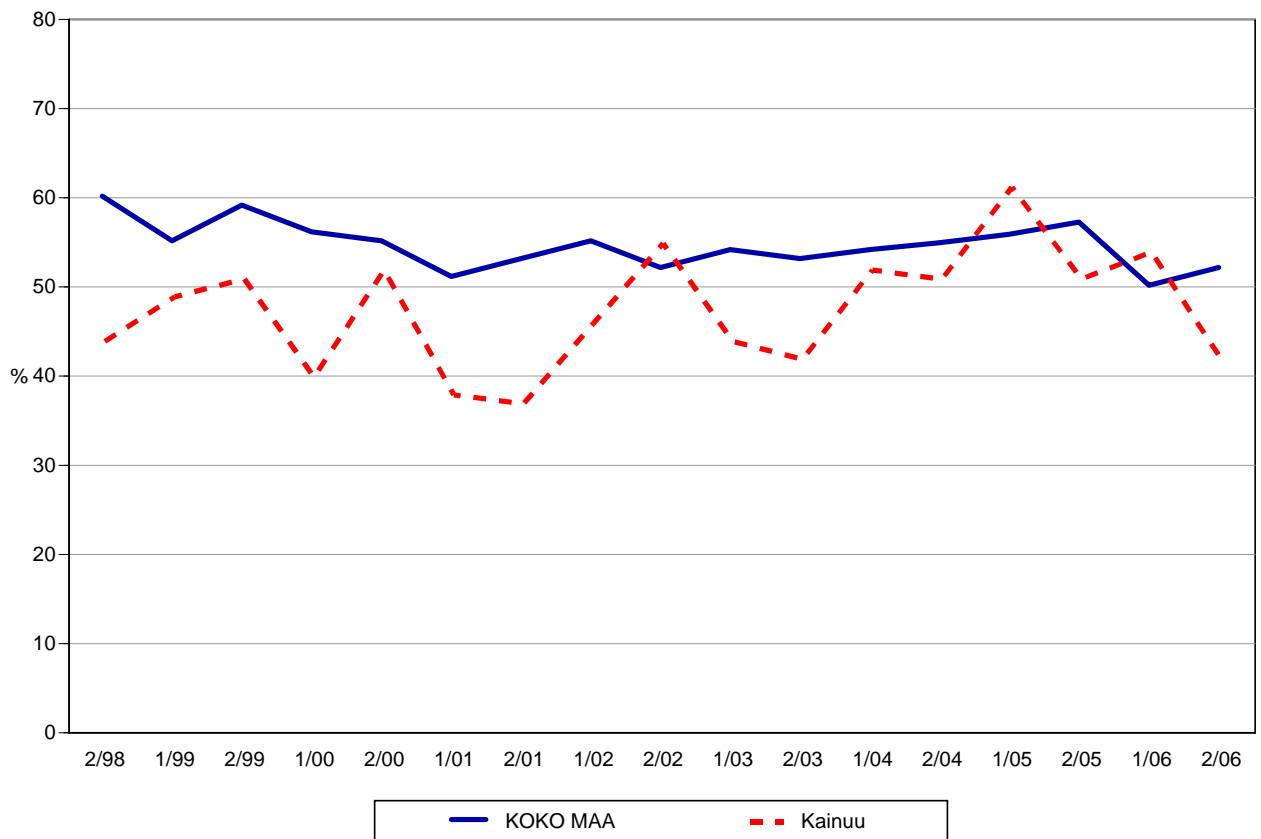
	KOKO MAA %	Kainuu %
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	10	2
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	42	40
Pyrimme säilyttämään asemamme	33	39
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	14	17
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	2

Kainuussa on selvästi vähemmän voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumista seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko maan ja kaksi prosenttia Kainuun pk-yrityksistä. Ilman kasvutavoitteita olevien yritysten määrä on 17 prosenttia Kainuun pk-yritysten keskuudessa. Selvästi tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä. Sitä pidetään Kainuussa koko maan keskiarvoa useammin tärkeimpänä kasvukeinona.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Kainuussa yhteensä 42 prosenttia ja koko maassa 52 prosenttia. Kasvuhakuisten yritysten määrä on selvästi laskenut Kainuussa sitten viime kyselyn, kun taas koko maan tasolla se on noussut jonkin verran.

8. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS

- Voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien yritysten osuus kaikista yrityksistä -

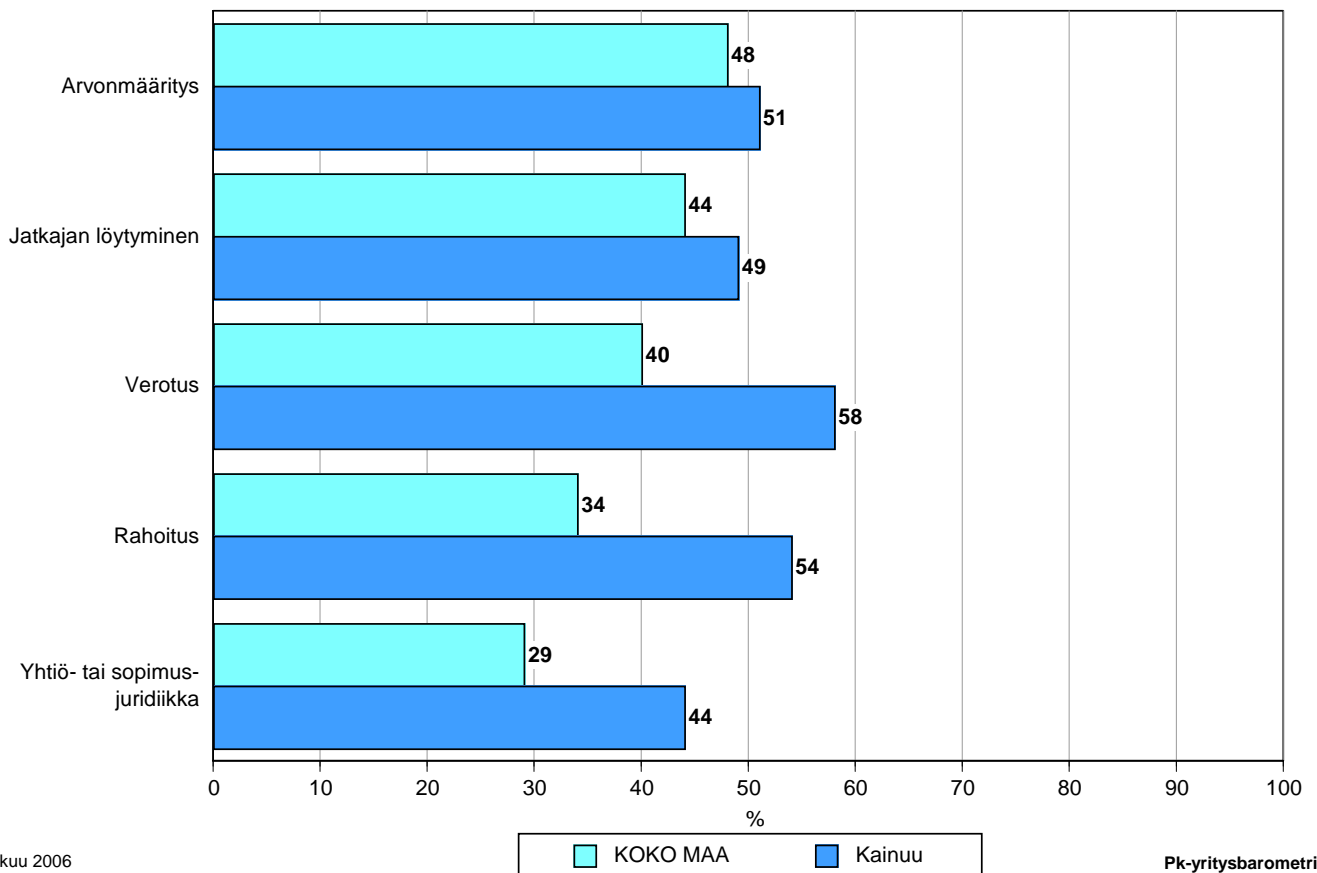
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 7: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Kainuu %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	71	75
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	7	3
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	12	9
Ei osaa sanoa	9	13

Kainuun alueella on sukupolven- tai omistajanvaihdos odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana noin 12 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Kainuussa suurimmat haasteet sukupolven- tai omistajanvaihdosta aikoville yrityksille ovat verotus ja rahoitus. Koko maassa keskimäärin eniten ongelmia odotetaan olevan arvonmäärityksen ja jatkajan löytymisen kanssa.

9. ODOTETTAVISSA OLEVAT ONGELMAT SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOKSEEN LIITTYVISSÄ ASIOISSA - Yritykset, joissa vaihdos odotettavissa lähimmän 5 vuoden aikana -

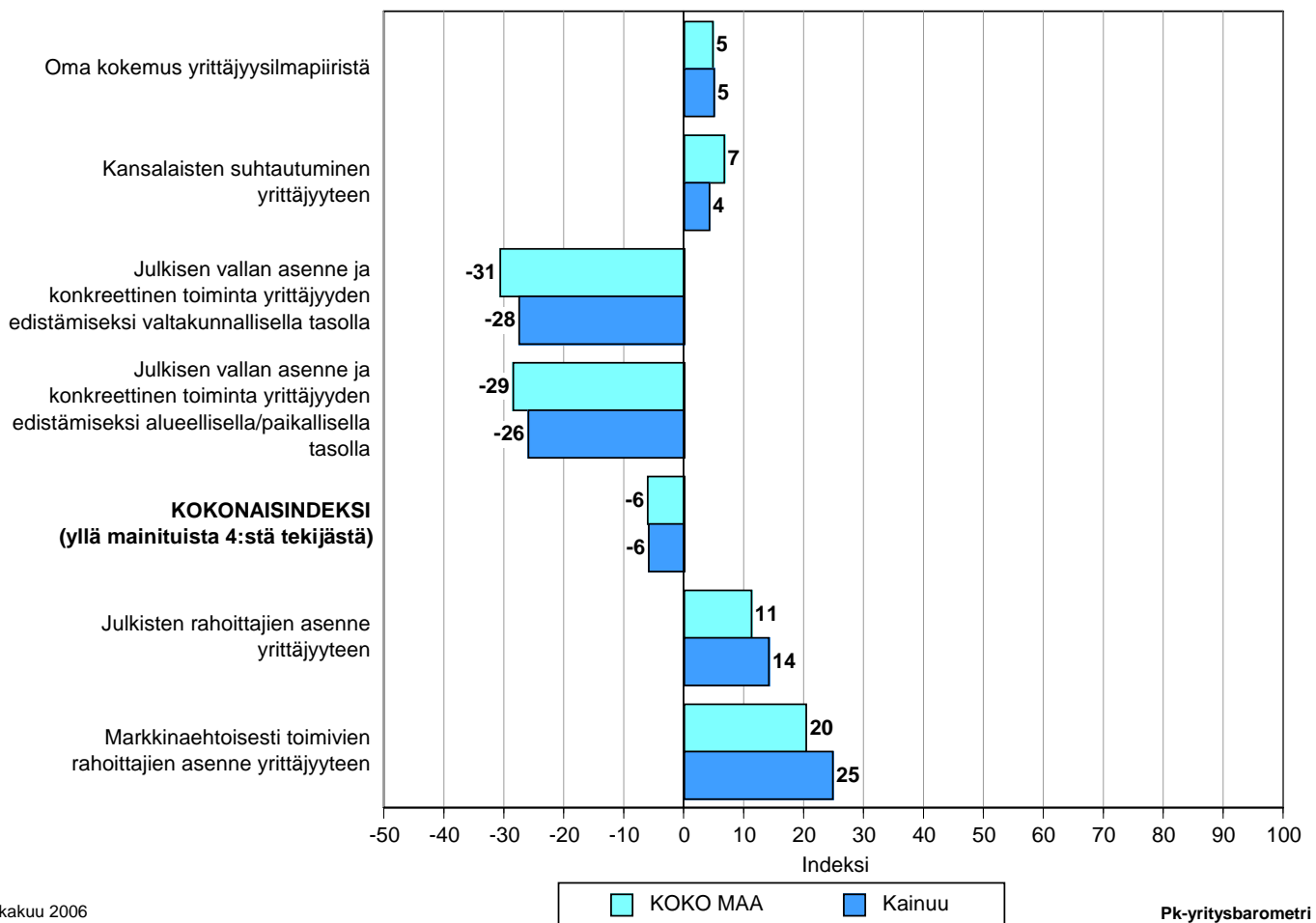

10 Yrittäjyysilmapiiri

Yrittäjyysilmapiirin kokonaisindeksi on Kainuun alueella -6, joka on myös koko maan kokonaisindeksi. Indeksin osatekijöistä kansalaisten suhtautuminen ja oma suhtautuminen yrittäjyyteen arvioidaan positiivisiksi tekijöiksi. Julkisen vallan asenne ja toimet arvioidaan selkeästi negatiivisiksi sekä Kainuun että koko maan osalta.

Sekä julkisten että markkinaehtoisesti toimivien rahoittajien asenne yrittäjyyteen arvioidaan Kainuun alueella hiukan paremmaksi kuin koko maassa keskimäärin. Markkinaehtoisien rahoittajien asenne saa selvästi paremman arvion julkiseen puoleen verrattuna.

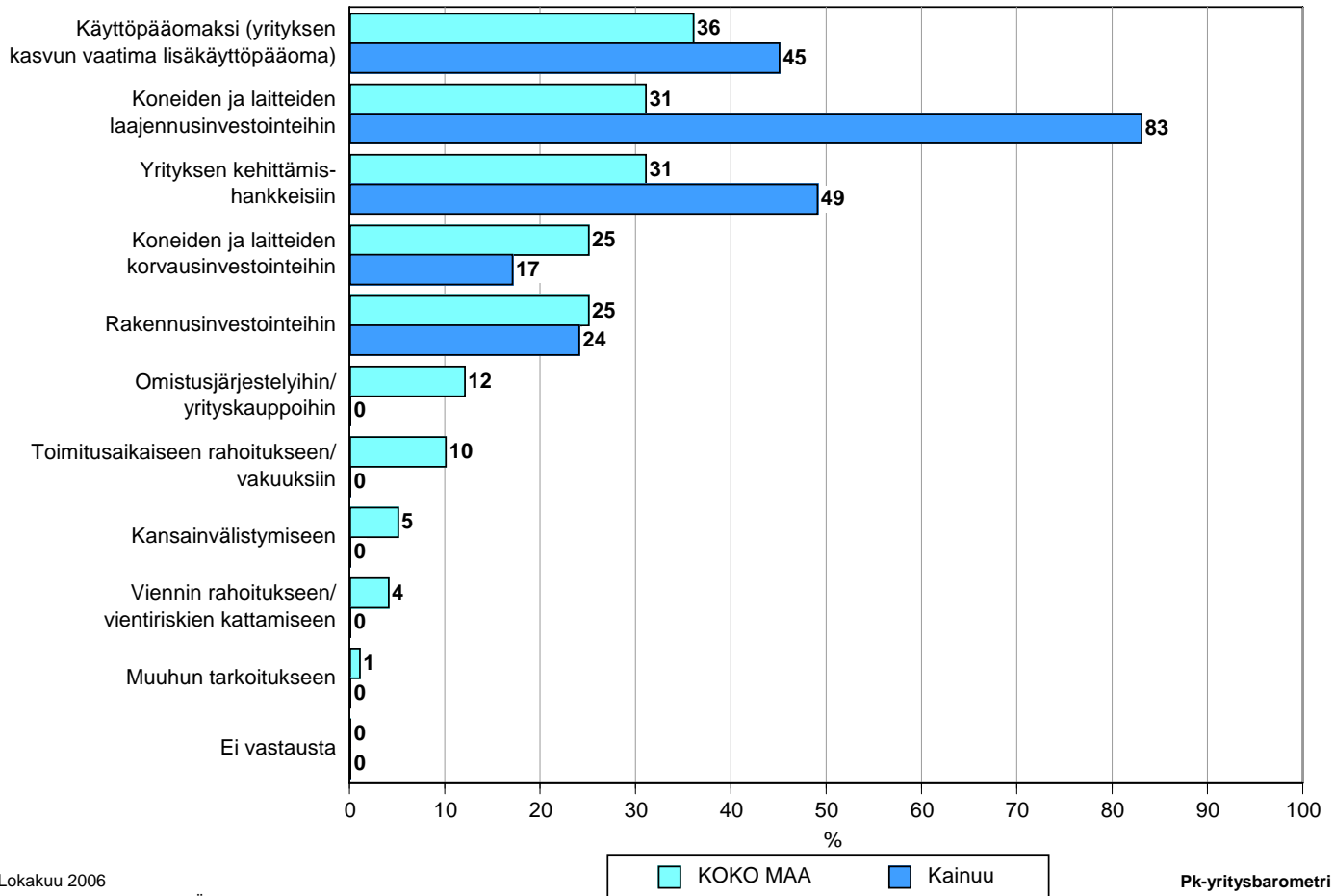
10. YRITTÄJYYSILMAPIIRI

11 Pk-yritysten rahoitus

Kainuussa toimivista pk-yrityksistä 16 prosenttia aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta aikoo hankkia 23 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset aikovat hankkia rahoitusta koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin. Rahoitusta haetaan usein myös käyttöpääomaksi sekä yrityksen kehittämishankkeisiin. Kainuun pk-yritykset aikovat hankkia ulkoista rahoitusta useimmiten pankista (83 %) tai Finnverasta (54 %).

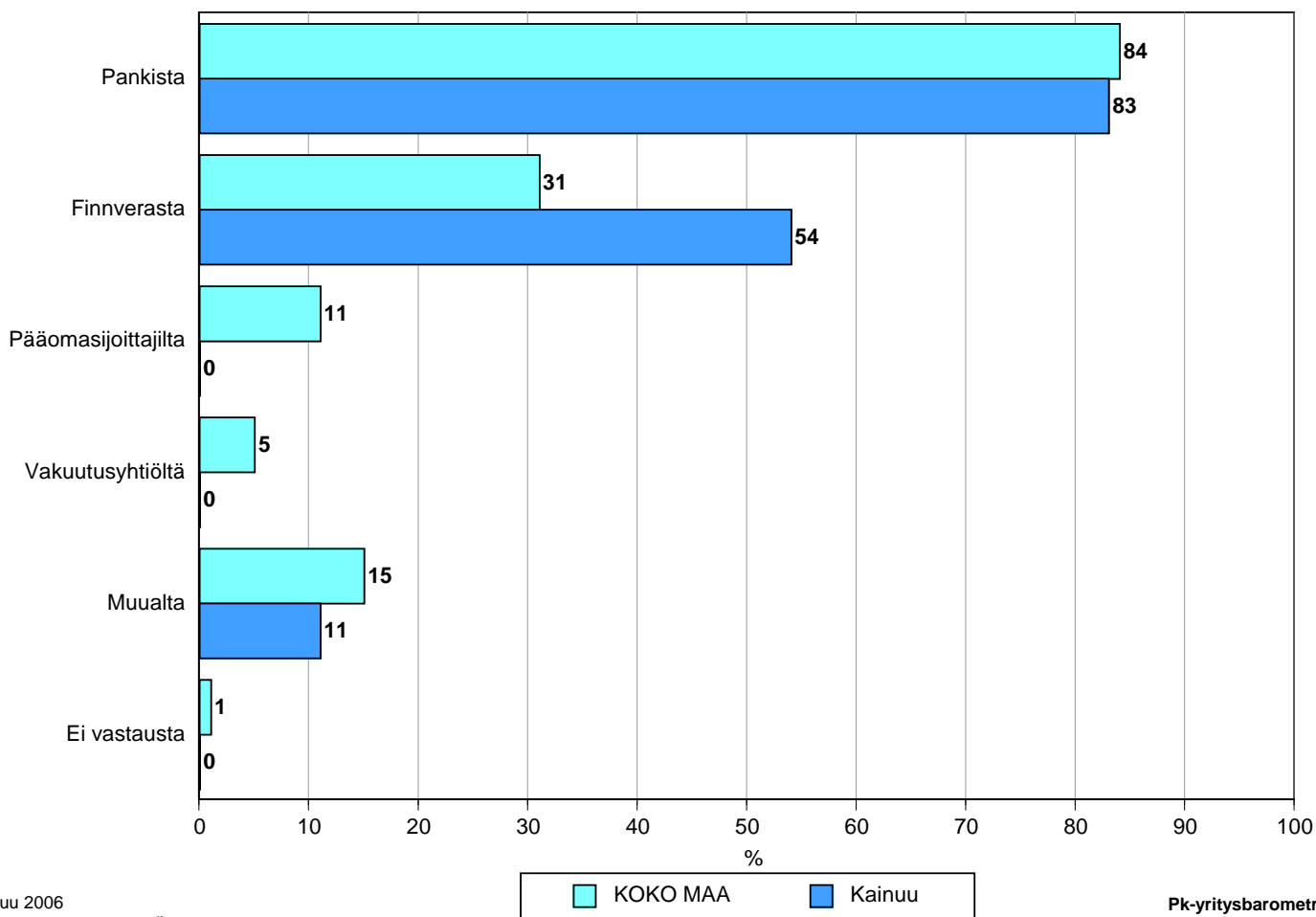
11. MIHIN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN AIKOO OTTAA ULKOPUOLISTA RAHOITUSTA - Yritykset, jotka aikovat ottaa ulkopuolista rahoitusta -

Lokakuu 2006
Alkuperätunniste 4481/JKÄ/VH/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Syksy 2006

12. MISTÄ AIKOO HAKEA RAHOITUSTA - Yritykset, jotka aikovat ottaa ulkopuolista rahoitusta -

Lokakuu 2006
Alkuperätunniste 4481/JKÄ/VH/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Syksy 2006

12 Yrityspalveluorganisaatioiden toiminta

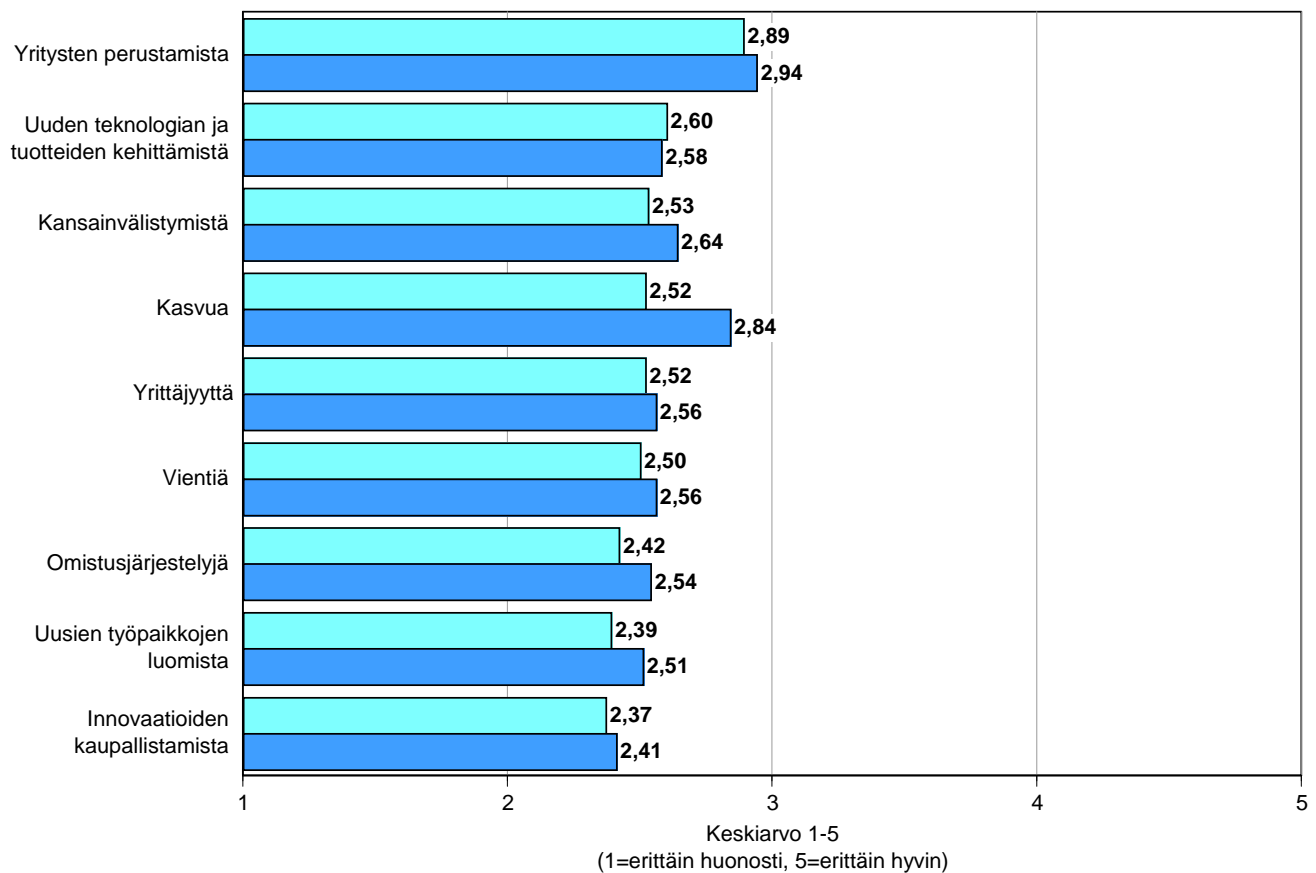
Syksyn 2006 Pk-yritysbarometrin erityisteemana ovat julkiset yrityspalvelut. Yrittäjien arvioitavaksi nimettiin Finnvera, Finpro, kasvuyrityspalvelu, seudulliset yrityspalvelupisteet, TE-keskus, Tekes, uusyrityskeskus ja YritysSuomi-portaali. Vastaajilta kysyttiin yleisesti palveluiden tuntemuksesta, käytöstä ja hyödyllisyydestä. Lisäksi palveluita käyttäneitä pyydettiin arvioimaan käyttämiään palveluita tarkemmin palveluasenteen, asiantuntemuksen ja hyödyllisyyden kannalta.

12.1 Tietoisuus ja hyödyllisyys

Pk-yritysten keskuudessa kokonaisuutena julkiset yrityspalvelut tunnetaan varsin heikosti. Erityisesti näin näyttäisi olevan seudullisten yrityspalvelupisteiden, YritysSuomi-portaalin ja kasvuyrityspalvelun osalta. Finnveran toimintaa arvioi Kainuussa pk-yrityksistä tuntevansa erittäin tai melko hyvin 47 prosenttia ja TE-keskusten 43 prosenttia. Koko maan osalta vastaavat luvut ovat Finnveran osalta 30 prosenttia ja TE-keskusten 22 prosenttia vastanneista. Tekesin tuntee Kainuun alueella 12 prosenttia hyvin tai erittäin hyvin, kun koko maassa vastaava luku on 13 prosenttia.

Julkisten yrityspalveluiden koetaan Kainuun alueella ja myös koko maassa olleen hyödyksi erityisesti yritysten perustamisessa. Seuraavaksi eniten palveluista arvioidaan Kainuussa olleen apua kasvun edistämiseksi. Vähiten julkisten yrityspalveluiden koetaan edistäneen innovaatioiden kaupallistamista ja uusien työpaikkojen luomista.

15. KUINKA HYVIN JULKISET YRITYSPALVELUORGANISAATIOIOT OVAT KYENNEET PARANTAMAAN YRITYSTEN TOIMINTAEDELLYTYKSIÄ YLEENSÄ

12.2 Käyttö ja arviot

Pk-yritykset ovat käyttäneet eniten hyväksi TE-keskusten (Kainuu 57 %; koko maa 36 % yrityksistä) ja Finnveran palveluita (Kainuu 42 %; koko maa 32 %). Tekesin palveluita on hyödyntänyt 12 prosenttia sekä Kainuun pk-yrityksistä että koko maan yrityksistä. Uusimpia palveluita, kasvuyrityspalvelua ja YritysSuomi-portaalia, on käyttänyt vasta vajaa pari prosenttia yrityksistä.

Palveluita käyttäneet vastaajat Kainuun alueella antavat parhaimmat arviot palveluasenteesta Finnvera Oyj:lle. Myös koko maan tasolla Finnvera arvioidaan parhaimmaksi palveluasenteen osalta.

Taulukko 8: Millaisen kokonaisarvion annatte palveluasenteesta?

Keskiarvo (asteikko 1-5) (*HUOM! Palveluita, joiden kohdalla vastaajamäärä on jäänyt alle kymmeneen, ei huomioida.)

	KOKO MAA	Kainuu
	Ka	Ka
Finnvera Oyj	3,9	3,9
Tekes	3,6	*
TE-keskus	3,5	3,5
Finpro	3,4	*
YritysSuomi.fi portaali	3,4	*
Uusyrittäjäkeskus	3,7	*
Seudullinen yrityspalvelupiste	3,5	*
Kasvuyrityspalvelu	3,3	*

Parhaimmat arviot asiantuntemuksesta Kainuun alueella sekä koko maassa annetaan myös Finnveralle.

Taulukko 9: Millaisen kokonaisarvion annatte asiantuntemuksesta?

Keskiarvo (asteikko 1-5) (*HUOM! Palveluita, joiden kohdalla vastaajamäärä on jäänyt alle kymmeneen, ei huomioida.)

	KOKO MAA	Kainuu
	Ka	Ka
Finnvera Oyj	3,9	3,9
Tekes	3,6	*
TE-keskus	3,5	3,5
Finpro	3,4	*
YritysSuomi.fi portaali	3,5	*
Uusyrittäjäkeskus	3,6	*
Seudullinen yrityspalvelupiste	3,3	*
Kasvuyrityspalvelu	3,4	*

Palveluiden käyttäjiltä kysyttiin vielä, kuinka hyvin palvelut ovat pystyneet edistämään yrityksen toimintaa. Myös tältä osin Finnvera sai alueella TE-keskusta korkeamman keskiarvon.

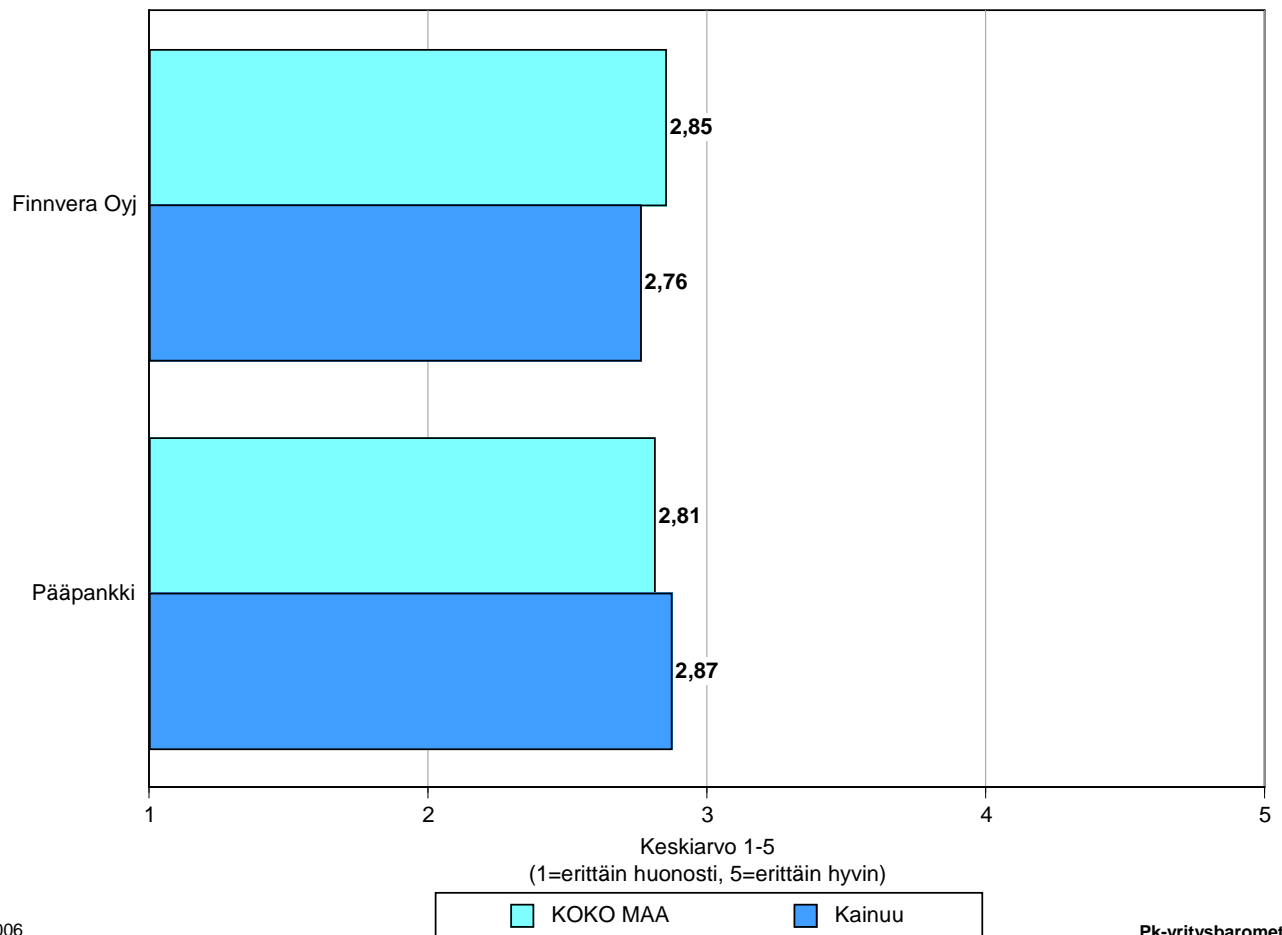
Taulukko 10: Kuinka hyvin käyttämänne palvelu pystyi edistämään yrityksenne toimintaa? Keskiarvo (asteikko 1-5) (*HUOM! Palveluita, joiden kohdalla vastaajamäärä on jäänyt alle kymmeneen, ei huomioida.)

	KOKO MAA	Kainuu
	Ka	Ka
Finnvera Oyj	3,9	3,9
Tekes	3,5	*
TE-keskus	3,3	3,3
Finpro	3,0	*
YritysSuomi.fi portaali	2,9	*
Uusyrityskeskus	3,2	*
Seudullinen yrityspalvelupiste	3,1	*
Kasvuyrityspalvelu	3,1	*

12.3 Riskinotto

Vastaajilta kysyttiin myös kuinka hyvin rahoittajat heidän mielestään ottavat riskiä. Kainuun alueen vastaajista viidennes on sitä mieltä, että Finnveran riskinottokyky on hyvällä tai erittäin hyvällä tasolla. Pääpankkinsa riskinottokyvyn arvioi hyväksi tai erittäin hyväksi 23 prosenttia alueen vastaajista. Riskinotosta annetut arvosanat jäivät sekä Finnveran että pääpankin kohdalla alle kolmen.

16. KUINKA HYVIN RAHOITTAJAT OTTAVAT RISKIÄ

PÄÄKONTTORIT

HELSINKI

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde 020 460 11
www.finnvera.fi

ALUEKONTTORIT

HELSINKI (PÄÄKAUPUNKISEUTU)

Eteläesplanadi 8 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

UUSIMAA

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

JOENSUU

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

LAHTI

Laiturikatu 2, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

LAPPEENRANTA

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

MIKKELI

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

OULU

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

PORI

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

ROVANIEMI

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

SEINÄJOKI

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

TAMPERE

Hämeenkatu 9 • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

VAASA

Pitkätatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

EDUSTUSTOT ULKOMAILLA

PIETARI

Postiosoite
PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Mannerheimintie 76 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221, faksi (09) 2292 2980
www.yrittajat.fi

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Alvar Aallon katu 3, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT RY
Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

HELSINGIN YRITTÄJÄT
Kellosilta 2 D, 2. krs. 00520 Helsinki
p. (09) 612 6230, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

KAINUUN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. 010 425 9203, f. 010 425 9210
www.yrittajat.fi/keskisuomi

KYMEN YRITTÄJÄT RY
Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

LAPIN YRITTÄJÄT RY
Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

LÄNSIPOHJAN YRITTÄJÄT RY
Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT RY
Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Uusikatu 64 A 2. krs., 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT RY
Tapiolan keskustorni 8. krs, 02100 Espoo
p. (09) 455 4525, f. (09) 467 655
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY -
KUST-ÖSTERBOTTENS FÖRETAGARE RF
Hietasaarenkatu 6, 65100 Vaasa
p. (06) 356 0800, f. (06) 356 0815
www.yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT RY
Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

SAVON YRITTÄJÄT RY
Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

UUDENMAAN YRITTÄJÄT - NYLANDS FÖRETAGARE RY
Rantakatu 1, 2. krs, 04400 Järvenpää
p. (09) 274 5420, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Brahenskatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Kainuun Yrittäjät

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
Puhelin (08) 613 0931
Faksi (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

Suomen Yrittäjät

Mannerheimintie 76 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221
Faksi (09) 2292 2980
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

FINNVERA

Kajaani
Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

Finnvera Oyj

Valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi

Helsinki

Eteläesplanadi 8
PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio

Haapaniemenkatu 40
PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240